Chika Unigwe - Lana Filipin

Čekanje

To je jedan od razloga zašto ne voli kupovati u ovo doba godine – previše ljudi. Ruke su joj pune i kad se sjeti kako je bilo teško odabrati, pomisli: tiranija izbora. Ne točno tim riječima, naravno, jer ovih joj je dana teško pronaći potrebne riječi. Sve dolazi iz nutrine. Osjeća što misli iako to ne može artikulirati. Da je barem hobotnica! Dobro bi mi došao još koji par ruku, pomisli, boreći se da jednom zadrži golem trkaći auto dok drugom podiže plastičnu vrećicu s transformerom koja joj je nekako iskliznula iz ruku.

Nespretna. To bi Gunter promrmljao. Nespretna si, Oge. Nespretna. Cokćući jezikom i odmahujući glavom poput oca koji kori dijete. Mrzi kad tako razgovara s njom. Kao da mu je dijete, a ne žena. Kad to radi, nju počne žariti u grlu pa kaže neke stvari pa on kaže neke stvari pa oboje utihnu. No žarenje u grlu još dugo ne posustaje. Boli kao da joj netko trlja sol u ranu. Čir na grlu. Zadivljena je čudom riječi koja je iskrsnula. Niotkud. No takva je narav čudā, zar ne? Dođu niotkud, stvore se pred tobom jer vjeruješ. A ona vjeruje. Zaista, kažem vam, ako imate vjere koliko je zrno gorušičino te reknete ovoj gori: ‘Premjesti se odavde onamo!′, premjestit će se. Ustat će i potrčati! Koliko je puta to pastor rekao? Stalno joj je iznova držao propovijed. Vjera je slobodna, rekao je. Samo je moraš prihvatiti! I jest. Prihvatila je. O, itekako jest.

Zna da je trebala kupiti nešto drugo, no više se ne sjeća što. Sjetila se toga jutros, no sad je zaboravila što. Nada se da će se Jordiju svidjeti što je odabrala, njegovi darovi od Sinterklaasa, no tek se sad sjetila da mu je htjela kupiti i špil karata. Nešto što bi mogli raditi zajedno kao obitelj. Kao u stare dane. Sad nema šanse da se vrati po to. Nema snage opet stajati u redu u pregrijanu dućanu igračkama samo zbog špila karata. Pa ipak, bilo bi to lijepo. Ona. Gunter. Jordi. Sretna obitelj. Kao nekoć.

Trebala je napraviti popis. Uvijek zaboravlja stvari i Gunteru je to nekoć bilo šarmantno. Zaboravna moja ženice, rekao bi kroz smijeh. Zaboravna moja ženice. Jednog ćeš dana zaboraviti glavu. I šta ćemo onda svi mi? I ona bi se smijala s njime. On se sada smije samo kad vidi nešto smiješno na

eISSN 1847-7755; doi: 10.15291/sic/2.7.lt.4

televiziji. Ona nikada ne gleda televiziju s njime, posebno kad je na programu kakva komedija, jer ih ne nasmijavaju iste stvari. Njegov je humor opor. To prije nije bilo važno, ta razlika – no sada joj, kao i svi drugi načini na koje su različiti, smeta i pita se zašto se uopće udala za njega.

Bilo je i drugih za koje se mogla udati. Tony. Upoznali su se na Sveučilištu u Lagosu i dugo su izlazili. Morala ga je pustiti da ode jer bi je njegova majka iscprila pitanjima svaki put kad bi ga posjetila. I, što radiš ovo ljeto? Tony i njegov brat idu na praznike u New York. Jesi ti bila u New Yorku? Kad ćeš malo avionom na istok? Kojom kompanijom? Zašto autom, a ne avionom? Oge bi se uvijek osjetila uvriježenom jer su pitanja bila nedomišljata, osmišljena ne da bi na njih dobila odgovore, već da Oge dade do znanja kako je ona, Tonyjeva majka, svjesna da Oge ne dolazi iz imućna doma kao što je njihov, gdje je dug odmor značio „ljeto“ provedeno u šopingu u Londonu ili New Yorku te da nitko ne putuje autom ako može avionom. Ta su pitanja – kao i svaki razgovor koji bi vodila s tom ženom – bila osmišljena da je podsjete gdje joj je mjesto i natuknu koliko je zapravo nepoželjna. Nije bila spremna ući u brak koji bi započeo sukobom s naprasitom svekrvom. Tony je sad oženjen ambasadorovom kćeri i Ogeina najbolja prijateljica poslala joj je novinski članak o paru, oprezno izrezan iz glamur-časopisa, dopisavši ispod mladenkine fotografije „Miss Piggy“ te joj docrtavši svinjsku njušku. Oge se smijala kad je to primila.

Prije Tonyja bio je tu Jide. Jideov problem nije bila majka, već njegove varave oči. Volio je Oge, stalno ju je uvjeravao u to, no to što je čovjek zauzet ne znači i da je oduzet, je li tako? E, pa nije, rekla mu je. Bilo je ponižavajuće sjediti pored muškarca u autu dok on pogledava svaku ženu koja prođe kraj njih.

Onda je došao predivno nekomplicirani Gunter. Njegove oči nisu bile varave. Njegova majka nije bila snob. Upoznali su se u klubu na Aveniji Zik one godine kad je diplomirala. Bila je vani s Angel i njezinim dečkom Keneom i dok su pijuckali, Kene je rekao, Haha, vidi ovoga, oyibo wey dey, a pleše kao crnac, opa!, pa su se ona i Angel okrenule da pogledaju bijelca koji pleše poput crnca i bijelčeve oči sudarile su se s njezinima. Nasmiješio joj se, ona je uzvratila pa je prišao njihovu stolu da se predstavi.

Dobro to tebi ide, rekao je Kene, a čovjek se osmjehnuo i zahvalio, ne skidajući pogleda s Oge.

Jeste za piće?, obratio se svim trima.

Kad je donio pića, sjeo je pokraj Oge, kao da je prazan stolac čekao samo njega. Tu su noć puno razgovarali, i Oge se čudila kako tako velik čovjek može imati tako nježan glas.

Njezinim roditeljima nije smetalo što njihova kći ima prijatelja bijelca, no kad je Oge majci rekla da taj muškarac spominje brak, majka ju je upitala kako će prijateljima pred oči ako joj se kći uda za čovjeka koji nije obrezan.

Majko!, rekla je Oge posramljeno. Zašto bi se to njih ticalo?

Ogein otac pitao se je li pažljivo promislila. Odseliti se tako daleko i udati se za stranca. Je li sigurna?

Poznaje ga dvije godine; on više nije stranac. Znaš ti što ja mislim, rekao je otac. Da, rekla je Oge. Volim ga. Onda mu reci da dođe razgovarati sa mnom.

Za ovo doba godine vrijeme je prilično blago. Da je hladnije, sigurno bi požalila što nije ponijela rukavice. Gospođica Zaboravna, prekori samu sebe. Pripremila je rukavice, ali ih je ostavila na krevetu. Koja korist od stvari ako ih stalno zaboravljaš? Čuje Gunterov glas kako pita.

Nada se da nije pretjerala s darovima. Još jedna briga. Gunter joj je oduvijek prigovarao da će razmaziti Jordija. Kupuje mu skupe darove. Djeca ne trebaju skupe darove. Sigurno će biti uzrujan kad otkrije da je samo trkaći auto platila više od sto eura. Znaš li koliko se gladnih usta u Africi time može nahraniti?

Gunter je društveno osjetljiv i svaki njezin suvišni trošak preračunava u živote koji bi se time mogli spasiti u Africi. Prije bi se prepirala s njime. Govorila da samo oni koji su odrastali u izobilju pate od društvene osjetljivosti. Ja želim da moj sin ima sve što ja nisam.

No to ne mora biti skupo! Pomisli koliko bi to bilo u nairima.

Ne. Neću voditi ovaj razgovor jer nema smisla. Hoćeš ti prestati kupovati pivo jer svaki put kad to preračunaš u naire ispadne puno? Ili svoje fino vino?

No znala je da se danas nema snage prepirati s njime. Bitnije su joj stvari na pameti. Na primjer, kako da sakrije darove od znatiželjnog šestogodišnjaka do subote, kad bi se dobri stari Sinterklaas trebao spustiti niz dimnjake i ostaviti darove za dobre dječake i djevojčice.

A Jordi je doista bio dobar dječak. Najbolji dječak. Nasmiješila se pri samoj pomisli na njega. Gunter se u početku šalio da je ljubomoran na Jordija. Moj sin sad vodi igru i ne vidiš nikoga osim njega. Pa da dokaže da to nije istina, vodila bi ljubav s njime i poslije bi oboje stajali kraj Jordijeve kolijevke i divili se tom prekrasnom biću koje su stvorili. Uživali su dijeliti sitnice o njemu; što je učinio, što je rekao. Jordi se nasmiješio. Jesi vidio? Upravo mi se nasmiješio!

Mislim da nije. Mislim da je prducnuo. Ne, to je definitivno bio osmijeh. Samo si ljubomoran.

Danas je Jordi rekao dada dada!

Ne, rekao je ma ma! Nema šanse. Da da. Čuo sam ga jasno i glasno. Da da!

Nekoć su si nadopunjavali riječi, dovršavali rečenice. Danas je drugačije. Govore jedno drugome svašta, riječi koje ispunjavaju zrak, no nemaju nikakva značenja. Njihova svrha nije razgovor. I većinom, pomisli Oge, trudeći se ne prepustiti samosažaljenju (samosažaljenje je neprijatelj vjere!), kad Gunter govori, to je zato da joj nađe manu. Njegov glas u stopu prati svaki njezin korak govoreći joj gdje je pogriješila.

Daj se obuci! Već je popodne. Ne možeš hodati naokolo u ogrtaču.

Oge, probudi se. Cijeli si dan u krevetu, Oge, ne smiješ piti kad si sama. Opasno je.

Kao da više ništa ne može napraviti kako spada. Na nju se mora paziti. To je izjeda. Čir grla. Jedini je melem Jordi. No sve je to i počelo zbog Jordija. Jordi. Njezin sin jedinac. Njihov sin jedinac. Nema veze što se ovih dana Gunter ponaša kao da Jordi nije njegov.

Dok se uspne uz trideset stepenica, koje vode do njihovih ulaznih vrata na drugome katu, Oge je iscrpljena. Išla bi dizalom, no ima fobiju od zatvorenih prostora. Moraš se boriti protiv tog straha, često joj govori Gunter, a ona ga samo prostrijeli pogledom. Ima li kraja tom popovanju?, ponekad vrišti na njega.

Kad stigne, Gunter je već kod kuće. U kuhinji je, oprao je suđe. Ona stane kraj stola i nevoljko pozdravi. Nije raspoložena za svađu s Gunterom zbog darova. Bilo bi bolje, pomisli ona, da ga nema. Kad je ugleda i vidi igračke u njezinim rukama, spusti novine koje čita i duboko uzdahne. Sad je sigurna da slijedi prigovor. Srce joj potone iako ga je očekivala. Nadala se da će danas biti drugačije. Ta nada, nije li i ona vjera? Vjera malena kao gorušičino zrno. A gorušičino zrno jest

maleno. Pastor kaže da je maleno poput glave pribadače. Njezina je vjera veća od toga. U utrobi osjeća njezinu težinu. Tvoja vjera mora biti savršena, kaže pastor. Samo savršena vjera vodi do čuda. No njezina vjera jest savršena: okrugla i glatka, čuči u šupljini njezine utrobe i ispunjava je tako da gotovo nikad nema apetita. Toliko je velika njezina vjera. Toliko je savršena. Stoga se ima pravo nadati, no Gunterov uzdah odaje da se nada neće ostvariti. Čak i prije no što on progovori, grlo je počne žariti u iščekivanju onoga što će reći. Neće to biti ništa što želi čuti. Vidi to već i po načinu na koji mu se oči suze, po načinu na koji položi masivan dlan na čelo kao da provjerava ima li temperaturu.

Za Jordija, kaže ona. Tek toliko da nešto kaže. Kako bi ga spriječila da izgovori ono što želi reći. Zna da mu ne mora reći za koga je. On zna da je za Jordija. Sigurno zna. On je jedino dijete u kući. Za koga bi drugoga kupovala darove dva dana prije Sinterklaasa nego za njihova nepredvidljivog šestogodišnjaka kože boje čačkalice. Koji piskutavim glasom propituje: Mama, zašto je tvoja koža smeđa? Tata, što znači ova riječ? S takvim umom, Jordi će sigurno biti znanstvenik, jednom je prigodom izjavio Gunter. Ta Jordijeva gomila kovrčā samo poziva da zaroniš nos u njih. S takvom će kosom izluđivati žene, odvratila je Oge.

Izvadi trkaći auto i pruži ga Gunteru kao mirovnu ponudu. Evo, vidi. Misliš da će mu se svidjeti? Na daljinski je. Svjetla trepere. Otvaraju mu se vrata. Sve ima. Prodavač mi je rekao da ima čak i trubu. Oge se smije. Divljim smijehom. Koji na trenutak ublaži žarenje u njezinu grlu. Kao da netko prska vodu na vatru, umirujući je, da se ne proširi.

Gunter krene prema njoj. Odmjerava svaki korak, kao da hoda po jajima i trudi se da ih ne slomi. Svojim dugim koracima reže udaljenost među njima. Uzme joj dar iz ruku i stavi ga na stol, nježno, kao da je od porculana. Raširi ruke poput krila i zagrli je. Teško joj je disati.

Oge, reče, glasom napetim i umornim kao da cijelu noć nije spavao. Oge, Jordi je mrtav već šest mjeseci. Nije li vrijeme da krenemo dalje?

Izmigolji mu se iz zagrljaja i ispusti urlik da ublaži žarenje u grlu. Soba se smanjuje. Grlo joj gori. Soba se smanjuje. Grlo joj gori. Sobasesmanjujegrlojojgorigorigori. Vatra joj utekne iz grla i počne joj lizati grudi pa prijeđe na ruke i noge. Sada joj gori cijelo tijelo. Dok izgara, počne posrtati, posrtati, posrtati. Pada ničice glavom u tunel i osjeća da iznova umire.

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License